

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 03

DOM

2015-09-14

Meddelad i Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2015-09-15	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

KLAGANDE

Condesign Automation AB, 556271-3676

Ombud: Nils-Olov Johnson
Condesign Automation AB
Nya Tingstadsgatan 1
422 44 Hisings Backa

MOTPART

Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 13 april 2015 i mål nr 3221-15,
se bilaga A

SAKEN

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och visar målet åter för
prövning i enlighet med vad som framgår av skälen för kammarrättens
avgörande.

Kammarrättens interimistiska beslut den 23 april 2015 upphör därmed att
gälla.

YRKANDEN M.M.

Condesign Automation AB (bolaget) yrkar att kammarrätten ska besluta om rättelse.

Försvarets materielverk (FMV) bestrider yrkandet och hemställer att överklagandet ska avslås alternativt att avropet ska göras om.

Kammarrätten har den 22 april 2015 interimistiskt förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har bestämts.

UTVECKLING AV TALAN

Bolaget har till stöd för sitt överklagande anfört samma grunder som i förvaltningsrätten och gjort bl.a. följande tillägg och förtydliganden.

Förvaltningsrätten anser att FMV medgivit bifall till ansökan om överprövning eftersom FMV medger att den förnyade konkurrensutsättningen har gjorts i strid med lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFSS), vilket i princip borde medföra att förvaltningsrätten beslutar om lämplig åtgärd.

Underkännandet av bolagets anbud är felaktigt. Det rör sig om sammanlagt åtta krav, exakt samma krav, för samtliga efterfrågade konsulter. I anbudet anges konsulternas namn i ordningsföljd på tre rader. Det är felaktigt att utvärderingen skulle vara direkt kopplad till vilka krav som Konsultprofil 1 bedöms uppfylla. Att domstolen angivit att bolaget valt att inte fylla i den blankett som FMV tillhandahållit är obegripligt då dessa finns i anbudet och har förelagts domstolen. Respektive konsultprofil är kopplad till rätt namn i bilaga 7. Det torde vara självklart att den första nämnda konsulten på listan avses vara den första konsulten. Dessutom uppfyller samtliga tre konsulter samtliga krav och är utbytbara mot varandra.

Invändningen som framförts mot det vinnande anbudet är väsentlig vilket bör leda till att detta underkänns. Det finns ett flertal avgöranden där rätten funnit att anbudsgivare lidit skada, trots att klagandens anbud förkastats. Kammarrätten i Göteborg har uttalat att en anbudsgivare vars anbud rätteligen har förkastats i kvalificeringsfasen normalt inte riskerar att lida skada av att en upphandlande myndighet inte har beaktat att en annan anbudsgivare också borde ha uteslutits. I fall där endast en anbudsgivares anbud utvärderats ansåg domstolen emellertid att anbudsgivaren kunde anses ha lidit skada under förutsättning att det vinnande anbudet också borde ha förkastats. Vid prövningen av om så var fallet kom kammarrätten fram till att det vinnande anbudet inte hade uppfyllt samtliga skall-krav. Att myndigheterna ändå hade utvärderat aktuellt anbud innebar därmed ett förfarande i strid med 1 kap. 9 § LOU, varför upphandlingen skulle göras om. Bolaget har i inlagan till förvaltningsrätten utvecklat argumenten för att det vinnande anbudet inte heller i detta fall uppfyller samtliga skall-krav och därför borde ha förkastats. Sammantaget kan konstateras att det räcker att det finns en risk för skada på grund av överträdelse av LUFSS. I detta fall har FMV till och med medgivit överträdelse.

FMV har till stöd för sitt bestridande anfört följande. FMV instämmer i förvaltningsrättens domskäl och hänvisar till vad som tidigare anförts.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

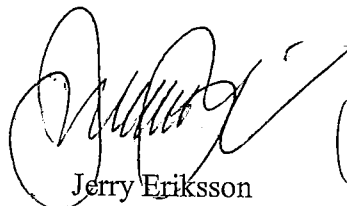
Tillämpliga bestämmelser samt relevanta sakomständigheter framgår av förvaltningsrättens dom.

Kammarrätten anser inledningsvis, i likhet med förvaltningsrätten, att det av utredningen i målet inte framgår annat än att det funnits grund för den upphandlande myndigheten att vid anbudsprövningen förkasta anbudet från Condesign Automation. Bolaget har således rätteligen uteslutits ur upphandlingen på grund av brister i sitt eget anbud.

Frågan är här efter om Condesign Automation, trots att bolaget rätteligen uteslutits, har lidit eller kan komma att lida skada i den mening som avses i 16 kap. 6 § första stycket LUFSS.

En anbudsgivare som rätteligen har förkastats i kvalificeringsfasen riskerar normalt inte att lida skada av att upphandlande myndighet inte har beaktat att även annan anbudsgivare borde ha uteslutits. EU-domstolen har dock i dom den 4 juli 2013 i mål C-100/12, Fastweb SpA, uttalat att en sökandes talan gällande brister i en vinnande anbudsgivares anbud kan prövas trots konstaterade brister i sökandens anbud. En sökande har i en sådan situation ett berättigat intresse av att övriga anbud utesluts och att upphandlingen görs om. Mot bakgrund av EU-domstolens avgörande anser kammarrätten att förvaltningsrätten, för att kunna bedöma om skaderekvisitet var uppfyllt, hade bort pröva Condesign Automations invändningar mot det vinnande anbudet i nu aktuell upphandling. Målet ska därför visas åter till förvaltningsrätten för ny prövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Jerry Eriksson
lagman
ordförande

Ann-Jeanette Eriksson
kammarrättsråd

Ann Cathrine Bergman
kammarrättsråd
referent

Johanna O Duinnin
föredragande

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen
Enhet 16

DOM
2015-04-13
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
3221-15

SÖKANDE

Condesign Automation AB, 556271-3676
Nya Tingstadsgatan 1
422 44 Hisings Backa

MOTPART

Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Condesign Automation AB:s ansökan om
överprövning.

Dok.Id 597129

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegelhuddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30

E-post:

YRKANDEN M.M.

Försvarets materielverk (FMV) genomför avropsförfrågan av konsulter för integrerad logistikuppgift, ILS-Konsulter, dr 384443, från ramavtal ILS Konsulter som FMV ingick med 11 leverantörer i juni 2013. Condesign Automation AB:s (Condesign) anbud har bedömts inte kvalificera sig till utvärdering.

Condesign ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar rättelse i på så sätt att FMV ska göra en ny utvärdering utan beaktande av vinnande anbud.

FMV medger att myndighetens avrop gjorts i strid mot 1 kap. 11 § första stycket samt 5 kap. 7 § LUFSS men bestrider yrkandet om rättelse och hemställer istället om att förvaltningsrätten beslutar att den förnyade konkurrensutsättningen ska göras om.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Lagen (2011: 1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUFSS, är en procedurlagstiftning och prövningen i förvaltningsrätten utgör därför en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LUFSS. För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att han har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande enheten har brutit mot LUFSS.

Sakprövningen

Unionsprinciperna i 1 kap. 11 § LUFSS får inte överträdas i något skede av upphandlingen. Obligatoriska krav som upphandlande myndighet själv

ställt upp i förfrågningsunderlaget måste upprätthållas och får inte frångås. Enbart de anbud som uppfyller ska-kraven får utvärderas och antas.

Condesign gör gällande att FMV inte har värderat företagets anbud i enlighet med förutsättningarna i ramavtal och avropsförfrågan. Utan att iaktta kraven i ramavtalet har FMV för avsikt att teckna leveransavtal med en, enligt ramavtalet, godkänd leverantör som inte uppfyller gällande krav enligt avropsförfrågan. FMV har därför handlat i strid med 5 kap. 2 § andra stycket LUFSS. Condesign riskerar härigenom att lida skada.

Förvaltningsrätten prövar inledningsvis om FMV felaktigt har förkastat Condesigns anbud. Förvaltningsrätten anser att Condesigns anbud rätteligen har ansetts brista avseende ska-kravsuppfyllnad och ska därför inte utvärderas. Rätten har lagt följande skäl till grund för den bedömningen.

Condesigns uppfattning är att det bara är möjligt att diskvalificera bolagets anbud om det finns ett numreringskrav som kvalificeringskrav. Condesign anför bl.a. följande till stöd för detta. I inledningen till avsnittet kring ska- och bör-krav i förfrågan finns en text där konsulterna benämns konsult ett, konsult två och konsult tre i förklarings syfte. Ur den föreslagna svarsmallen kan utläsas en önskan att konsulterna listas i ordning så att den viktigaste (den med bör-kraven) står först. Kravavsnittets ingress och utformningen av mail mottaget från FMV gör inte att man kan se placeringen av siffror före de tre namnen i listan som ett oeftergivligt krav, utan det är tillräckligt att ange konsulternas namn i en ordning där det första namnet avser konsulten som skall mätas mot samtliga krav. Dessutom är samtliga tre profiler som Condesign erbjuder inbördes utbytbara och klarar samtliga ska-krav både i ramavtalet och i avropsförfrågan. Condesigns anbud bör inte underkännas på den angivna grunden.

FMV hänvisar till att enligt avropsförfrågan ska varje anbudsgivare offerera tre konsulter. Det ställs olika krav och det är därför avgörande, för att kunna göra en likvärdig utvärdering, att det i varje anbud tydligt framgår vilken konsult som avses för respektive profil. Eftersom det inte är fallet i Condesigns anbud så går det inte att utvärdera. FMV har motiverat sitt ställningstagande att Condesign bolagets anbud inte kvalificerat sig för utvärdering med att bolaget inte har angett vilken konsult som avses vara 1, 2 och 3. Condesign hävdar att konsulterna har listats i en given ordning precis som önskats i avropsförfrågan.

Förvaltningsrätten konstaterar att i avropsförfrågan, bilaga 4, anges att anbudsgivaren ska presentera konsultprofil 1 som uppfyller samtliga ska-krav och att utvärderingen kommer att baseras på hur många bör-krav den profilen uppfyller. Därutöver anges vilka krav som konsultprofilerna 2 och 3 ska uppfylla och innebörden av fem ska-krav och tre bör-krav. Sidorna 4 och 5 i avropsförfrågan utgörs av en blankett utformad för att bl.a. fyllas i under rubrikerna Kravuppfyllnad Konsultprofil 1, 2 och 3 och Timpris. Condesign har gett in kopia på det mail som får antas vara bolagets anbud, avsänt eftersom bolaget uppgett sig ha haft serverstrul. I mailet anges bl.a. ett timpris för samtliga konsulter och tre namn under rubriken "De tre konsulterna är:" Kopia på Komptenskravanalys för tre namngivna konsulter har också bifogats. Inte i något dokument har angetts vilken konsult som bolaget erbjuder som Konsultprofil 1, 2 eller 3.

Förvaltningsrätten konstaterar att utvärderingen är direkt kopplad till vilka krav som Konsultprofil 1 bedöms uppfylla. Blanketten som FMV tillhandhåller, om den används, underlättar anbudsgivarnas uppgiftslämning och förhindrar därmed tveksamheter när det gäller konsulterna vid bedömningen av anbuden. Det framgår inte anledningen till att Condesign valt att inte fylla i blanketten. Det får anses vara så väsentligt att det klart angetts i anbudet vilken namngiven person som ska

Allmänna avdelningen

motsvara respektive konsultprofil att ett anbud som saknar den preciseringen rätteligen ska förkastas. Att Condesign anser att alla tre konsulter uppfyller samtliga krav är inte relevant i sammanhanget eftersom det är FMV som ska bedöma om och hur kraven uppfylls. FMV får anses ha följt vad som anges i avropsförfrågan vid bedömningen av om anbudens ska-krav är uppfyllda. Förvaltningsrätten anser därmed att Condesign rätteligen har uteslutits från utvärdering. Efter det ställningstagandet kan det konstateras att Condesign inte kan anses lida skada av hur ett annat anbud bedömts eller om det finns brister i utvärderingsmodellen. Det finns därmed inte grund för ingripande med stöd av LUFS. Förvaltningsrätten prövar därför inte Condesigns övriga invändningar mot FMV:s agerande i den förnyade konkurrensutsättningen.

Parterna har den gemensamma uppfattningen att den förnyade konkurrensutsättningen har skett i strid med LUFS. Även om FMV kan anses ha medgett bifall till ansökan, och det i princip bör medföra att domstolen beslutar om lämplig åtgärd, kommer förvaltningsrätten fram till att medgivandet i detta fall inte ändrar ovannämnt ställningstagande från förvaltningsrättens sida. Förvaltningsrätten avslår således ansökan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Kajja Hultquist
Kajja Hultquist

Rådman

Kerstin Sandin har handlagt målet.

HÜR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens dom eller beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen dit framgår av domen/beslutet.

Vad som ska finnas med i överklagandet

- Tala om vilken dom eller vilket beslut Ni överklagar genom att anteckna förvaltningsrättens namn och målnummer.
- Tala om varför Ni anser att domen eller beslutet ska ändras och vilken ändring Ni vill ha.
- Sänd med sådant som Ni anser har betydelse som bevis och som Ni inte tidigare gett in.
- Uppge personnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till Er arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där Ni kan nås för delgivning. Har Ni redan tidigare lämnat dessa uppgifter i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver Ni inte uppges dem igen.
- Om Ni anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.
- Observera att om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

Viktigt att överklaga i rätt tid

För att kammarrätten ska kunna ta upp Er överklagande måste det ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Mer information

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. **I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att avtal inte får ingås, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.** Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen.
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet.
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd.
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta.
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

